

Barcelona'n odol-bila dabilzkigu. "Gurutze Gorri"-koak.

Gizonak salbatzeko behar omen dute. Bide-ixtripuak, umeak, erdi hilak: guziok askotan odola behar izaten omen dute. Hala da nunbait. Bainan odola ez du edonork ematen, eta hor izan dituzte lanak, eta goriak gaifera -odol urdiñekoak ez baidute zerarik, emateko moduan behintzat. Sariketa bat asmatu dute odol-bila. Ta nork irabaziko ta hemengo judegu-komunitateak eraman du saria. Ez genuen beste ezbeharririk behar; hamar gizaldi joan zaizkigu, Espainian, gure odol-garbitasuna nola frogatuko, ta azkenean amildegi hauetara erortzeko. Esker-rak Euskal-Herrian judegu gutxi dugun eta odola oraindik garbi gordetzeko asmorik irmoenak ditugun... Ez gera galduko, etorkizunean izanen dugu herri zoolojiko bat. Biba gu!

Horiek gora-behera, ta euskaldun garbien aurka, zerbait proposatu nahi nuke: Guk ere beste hainbesteko norgehiagoka asma dezagula, ta guzion laguntzarekin (nik nere aldetik ba dut aideko bat —urrun samarrekoa bada ere— Donostia'ko "Gurutze Gorri"-an) EuskalHerriko judegu guziak —nahi bada ta ez bada, hori berdin— odola eman dezatela gure etorkizuna salbatzeko. Zertarako? Euskera ez dakiten guziera odola alda dezaiegün: ea horrela beren hizkuntza ikasten diguten. Mirakulu hauek, mintzaira-aldaketa azkar eta aberkoiak alegia, judeguen artean bakarrik gertatzen baitira. Nik proposatu bakarrik egiten dut. Orain komisione bat sor bedi.

PARKEKO

Mutil gazte bat ezagutu dut gaur. Goserik zetorren, arropak zarpail, ta gizona eskas. Ez daki bere buruaren berri haundik. Joan den astean hor nunbait gizon bat hil nahi izan du: hurrengo egunezko periodikoak aitatzen zuen gertatua. Libre dabil honelako burugabekeria egitera ausartu dena

abenduak, 9

**GOSEAK
HILTZAILLEAK BA DITU**

ez baitzen atzemangarria: sozieta-
tea, Fuenteovejuna. Hamar egun
daramazki ezer onik jan gabe;
gauz kamioi-barnetan lo egiten
du; baiña hemengo serenoak nola
ez duten lorik gauz egiten, arrap-
patzen duten bakoitzean, kanpora
botatzen dute. Lagunurkoari la-
gundu egin behar zaiola-ta. Elka-
rren ondasunak zainduko ez bage-
nitu, nora joango giñake izan ere?

Gizarteak ongi defendaturik lo egi-
ten du gauz. Unamuno'ren "tran-
kilitate".

Ogei urte, lanik ez eta tuber-
kulosi bizi bat kolkoan. Anai bat
Alemanian, ama ezjakinik. Billete
berde batek, beharrik ez duenaren
eskuetan, ba du gauz baten bu-
rua nahasteko lain ekarmentik.
Geroak eta Jainkoak juzga gaitza-
la bera ta gu!

AITA GABEKO AMATZA

abenduak, 25

Bestelakorik ba dirudi ere, nik ez dut kaferik (akeita, esaten da)
hartzten. Bainan katalan familia batek, nere herritik urrun nagoela-ta,
kafetara deitu dit. Irtetzerakoan, "urrutizkiñera" deitu didate: hutsa,
haur bat hil da, zazpi eguneko ta xaxpikia. Gabon-egunerako poliki.
Bizitza, agian, okerrago izango baitzuen, eta Jainko onak ere lagun
egin dio haur gaixoari.

Ama estranjeriatik etorri da, haur-izateko hain zuzen. Han ez bai-
tzen posible, gurasoak ondrauegiak zirelako nunbait. Ta gure artean
ondrautasuna ta karidadea ez dire beti bidelagun. Amak ogetahiru urte
ditu; mutila, nijerianoa omen zen. Honelakoetan joan-etorriak bakarrik

EURIPEAN

iñaki iturriotz

egiten dituzten gizon horietakoa. Normal samarra: Historia triste bat.
Amaren bikaintasunak ez dire urrez ordaintzekoak. Gure etxeakoandre-
rik onenak ez luke gehiago balio. Benetan doa hau.

Nere Gabon-eginkizuna ez da beste mundukoa izan... hemengo, ta
oso hemengo baizik: ama gazteari —gizon sastraka batek eta gizarte
ordenatu batek eman dizkioten sufrikario guzien hondotik— semearen
heriotza-albistea eman behar nion. Klinikara heldu nintzanean, gauza
egina zen ordurako. Alboko gelan amak berak aurkitu du haurraren
gorputza. Beraz, ez neukan esan beharrik.

Iritxi nintzanean, ez zuen negar haundirik, ta zotinak baretik barrik: "Ta dena alferretan", esan zidan. Haur hilaren amonak ez du jakingo, noski, zeruan baizik, honelako ilobarik izan duenik. Rose Mari'en arimaren sakona ta haunditasuna ta zabaleroa Jainko onak barrik dakizki: amatza desegin zezakela, inguruaren zitalkeria aukeratu du.

Amak haur beltzari, maiteari, egin dion azken-agurra ikustekoa izan da: buru beltxean ikutu-goxatu bat, ta agur betiko.

Gure kaleetako neska ta mutil, ta gizon-emakumeok, ez gera bi mila kilometroko bidean ama izatera etorri zen neska izkutu honen pareko. Bestelakoak izanen lirake gure uriak!

Eguberri hauetan hildakoen bila ibili naiz, edo hildakoek ibili dire nere bila. Zer nahi duzue. Vic'en ba nituen mintzaldi batzuek eta hara zuzendu naiz. Vic'en zeregin arraroak hartu dituzte beren gain zerbait gaztek. Hilan lagun eta haldikaldeko geroaren beldur direlako-edo, kanposantura joaten omen dire; bueno: joan egiten ziren, orain ez baitute beste hainbestetarako ahalmenik... Bainan edonork hau dena prosa erromantikoezia dela esan ez dezan, jakin beza horrek olerki ta guzi joaten zirela mutikuok hül-herrira. Han egiten zituzten beren gaulanak, olerti ta abarrekkikoak alegia.

Ta egun batek, hobeki, gau batez deliberatu zuten hildakoekin aurrez-aurre ta gorputzez-ezur elkarrekin hitzegin behar zutela. Bitxia, hainan egia! Benetan diotsuet. Gau haretako olerkia iluna izan zen biziki, nunbait. Eta sepultura itxi batera zuzendu ziren: hura momentua! Zer ote zioten hildako gizarajoak? Sepultura-losa, ordea, blaus!, eta behera (ifernuetara ustez) joan zitzaïen.

Gero jakin denez, iñork ez zuen adorerik izan, han tinko irauteko. Anka egin omen zuten gazteok. Ta orain, goardazabilen erabakiz, berak ere losapetuak omen daude, ta olerki-deklamatzailerik gabe gainera. Ez da gaitza zoritzarra.

Diotenez, hau ere geroztik jakin dugu, gazteok ez ziren intelektualak, Jaime Balmes'en irudiari buruz-behera pintura-baldetzar bate jaurti omen zioten-ta. Ikusten da: ba zituzten asmo ederrak, baina askotan ez da erreza aurrera eramatea.

Holaxe bizi gera, ba, Parkeko euripean.